

Árni Dahl í røðu síni um vitjan verjumálaráðharrans:

Landsstýrið átti at tingast um niðurtøku av herstöðunum

Í sambandi við vitjanina hjá Hans Engell, verjumálaráðharra, skipaði 14. September-bólkurin fyrri mótmælisfundir í Tinganesi hósdeginn. Røðararnir vóru Jóanes Nielsen og Árni Dahl, og vit endurgeva her røðuna hjá Árna:

Góðu fundarluttakarar!

Orðið fólkaræði — demokrati — man vera mest misnýttá orð í politiskum røðum her um okkara leiðir.

Upp í leypar av flaggrøðum, grækarismessurøðum og stevnurøðum hava vit hoyrt hesi seinastu 40-50 árin og at kalla allar prisa tí hálovaða fólkaræðinum.

Tá ið eitt orð soleiðis verður tikið upp aftur og upp aftur í saman, er vissa fyrri, at tað brýnist og gerst fótatraðk.

Undir hesum skálaskjól — at stríðast fyrri eini fólkaræðisligari samfelagsskipan — myrðu sameindu okkara handan hav vietnamskar tjóð-

veldismenn, — kvinnur og brn við napalmi og bumbum, og enn í hesi løtu fremur apartheid-stýrið í Suður Afriku fólkaræði — stuðla av londum vit eru trýst í hernaðarsamgongu við.

Men hasi londini eru so fjarløgð — siga mong — øðrvísi er her um okkara leiðir. Norðurlond eru háborg fólkaræðisins.

Men hvussu royndist hetta fólkaræðið í verki?

Hvussu royndist danska fólkaræðið brøðrum okkara grønlandingum, tá ið heil bygdarløg av veiðifólkum vórðu flutt við tvingisli, tí at alfaðir í NATO-samgonguni skuldi byggja herstöðir á isinum við Thule?

Hvussu royndist danska fólkaræðið, tá ið Mjorkadalssstöðirnar vórðu lumpaðar inn á okkum, og tá ið føroyskir, fólkalvaldir politikarar síðani ferð eftir ferð hava mótmælt hesi neyðtøku?

Danska fólkaræðið royndist eitt eiti — í royndum ein sápublæðra.

Og tí eru vit komin saman her á Tinganesi í dag.

Higar er komin gestur — danskur krigsmálaráðharri, sum í dag sessast við borðið saman við føroyskum landsstýrismonnum her í námind.

Og vit mugu spyrja: Hvørji eru ørindi danska ráðharrans her í

Føroyum, her hermaður einmælt er bannaður av landsins fólkalvalda tingi?

Hvat vil krigsmálaráðharrin politikarum okkara, sum herfyrt bór so í bandi, at lögtingið sum fyrsta lóggávutíng í Norðurlondum lýsti oyggjarnar kjarnorkuvápnafritt øki?

Jú, hetta er illgrunaverð vitjan!

Og tað við lit?

Lat okkum nú stutt kanna tær skreytir hesin danski krigsmálaráðharrin hevur gjørt í starvi sínum seinastu árin.

Á vári 1984 frættist, at kavbátur úr fasistalondum sum Turkalandi og Chile við vælsignisli verju-

málaráðharrans vórðu umvældir á danskum skipasmíðjum.

Á heysti 1983 var hann í ráðleggingarbolkinum hjá NATO við til at góðkenna eina frágreiðing um ymsar møgular tillagningar í vápnainnviðinum í Europa bæði hvat vanligum vápnum og kjarnorkuvápnum viðvíkur. Líka til 25. juli í ár hevur hann dult hesa stöðutakan fyrri verjunevndini hjá danska fólkatínginum, til hann hart kroystur av andstöðupolitikarum mátti viðganga sannleikan.

Og soleiðis hevur lagið verið.

Samstundis sum hann hevur dult álvarsligar avgerðir í hernaðarsamgonguhopi, hevur hann sambært andstöðupolitikarum loytt sær ikki at akta fólkalvalda meirilutan í fólkatínginum.

Tá ið so er statt, hvussu skulu vit vænta, at hann fer at roynast trúgvur mótmegis samtyktum lögtingsins í hernaðarmálum?

Hendan vitjanin gevur okkum eisini høvi at steðga á og grunda um hernaðarlígu gongdina um okkara leiðir hesi seinastu um fínti árin.

Stórkapitalurin í miðjum Europa studdi í tjúgunum og triatiárunum triggjar búrhundar fram til valdið. Mussolini í Italia, Hitler í Týsklandi og Franco í Spaníalandi.

Tá ið frælsishugað fjöld í teimum hersettu lond-

unum evði brett fasistakíð av sær, byrjaði leikur av nýggjum her um okkara leiðir:

Tey, sum undir týskari herseting høvdu roynst lyðin amboð týsku fasismunnar — ella í besta føri høvdu stungið halan millum beinini — reistu nú høvur og kravdu aftur at sleppa at taka um stýrisvøl.

Tað sluppu tey.

Tað fyrsta samstarvspolitikararnir gjørdur var so at seta í verk eina útspillingarherferð mótmegis teimum londum, ið tikið høvdu tyngsta takið at bjarga heiminum undan ræðslustýri fasista. NATO-samgongan varð stovnað, og miðskeiðis í fíntiárunum gjørdist Týskland sjálvt limur í hernaðarsamgonguni, soleiðis at danskir og norskir ungdomar, sum mist høvdu faðir sín í frælsibardaga móti týskinum, nú kundu virka í hertænastu undir fyrrverandi SS-monnum, sum undir kríggjum horeiggjaðu sær á Vesturbrúgv ella Karl Johangetuni í Oslo.

Danski krigsmálaráðharrin strunkur heilsaði umborð á einum týskum hernaðarakfari, sum dansk bløð sýndu hann herfyri — tað er eitt brotsverk móti teimum, ið létu liv í bardaganum móti fasismuni.

Og ikki fært tú slept illtánkanum um at gestur landsstýrisins gongur við framtíðardreymum sum hesum:

Framhald á síðu 16

Yvirlýsing í samband við vitjan danska krigsmálaráðharrans í Føroyum

Til Føroya Landsstýri!

Felagið FRÍU FØROYAR áttar, at landsstýrið tekur ímóti danska krigsmálaráðharranum at tingast um annað enn, hvussu ella nær útlendsku herstöðirnar í Føroyum verða niðurlagdar sambært teimum lögtingssamtyktum, sum við ovurstóri undirtøku í fólkinum og á tingi krevja, at alt útlendskt hervald verður ríkið av landinum, at Føroyar verða úttanveltað øki, og at oyggjarnar verða lýstar sum kjarnorkufritt øki.

Vit heita inniliga á landsstýrið um at streingja á til at fáa lögtingssamtyktirnar viðvíkjandi hernaði í Føroyum settar í verk.

f. felagið FRÍU FØROYAR
Arnbjørn R. Thomsen

Tá Hans Engell fyrrapartin hósdeginn skuldi í Tinganes at hitta Landsstýrið, varð hann møttur av mótmælisfólki. Fundurin við Landsstýrið varð tí hildin í einum øðrum bygningi hjá Landsstýrinum.